

**Marie Hladká,
Tereza Šinkyříková**

**DÁRCOVSTVÍ V OČÍCH
VEŘEJNOSTI**

**CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU**

CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU

DÁRCOVSTVÍ V OČÍCH VEŘEJNOSTI

Ing. Marie Hladká, Ing. Tereza Šinkyříková

© Společnost pro studium neziskového sektoru, Brno, prosinec 2009

ISBN 978-80-904150-4-1

Tato publikace vznikla v rámci projektu č. 420/09/0941 “Revize teorií neziskového sektoru jako východisko formulace veřejné politiky vůči neziskovému sektoru” podpořeného Grantovou agenturou České republiky.

OBSAH

ÚVOD	2
1 VÝZKUMNÝ PROJEKT DÁRCOVSTVÍ V OČÍCH VEŘEJNOSTI	3
1.1 Cíle výzkumu.....	3
1.2 Harmonogram	3
2 METODIKA VÝZKUMNÉHO PROJEKTU	4
2.1 Vymezení sledovaných subjektů	4
2.2 Vzorek respondentů	4
2.3 Dotazníkové šetření.....	4
2.4 Zpracování a prezentace údajů	4
2.5 Kvalita získaných údajů.....	4
3 MOTIVY DÁRCOVSTVÍ	5
3.1 Utilitární motivace	5
3.2 Familiární motivace	5
3.3 Normativní motivace.....	6
3.4 Negativní ad hoc motivace.....	6
4 POSTOJE OBČANŮ K NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM	7
5 PROFIL RESPONDENTA	15
5.1 Věk respondenta	15
5.2 Vzdělání respondenta	15
5.3 Rodinný stav respondenta	15
5.4 Politická příslušnost respondenta	16
5.5 Náboženské vyznání respondenta	16
5.6 Velikost místa bydliště respondenta	16
5.7 Příjem respondenta	17
5.8 Povolání respondenta	17
PŘÍLOHA 1: TAZATELÉ VÝZKUMU	18
PŘÍLOHA 2: DOTAZNÍK	19

ÚVOD

Fenomény dárcovství a dobrovolnictví vycházejí z hlubokých základů lidského chování a tvoří významnou součást naší morálky, našeho života a společenského soužití. Oba pojmy jsou neodlučitelně spojeny s aktivitami neziskových organizací. Některá data¹ potvrzují, že právě působení neziskových organizací v české společnosti je nejen vnímáno jako legitimní, ale že neziskové organizace mají i podstatný význam při vytváření a udržování společenské koheze. Tato pozitivní image vychází ze dvou základních hledisek: z dobročinnosti a poskytování služeb potřebným lidem na jedné straně a vytváření protipólu tržní ekonomice a byrokracii státních institucí na straně druhé. Frič² uvádí, že pozitivní obraz neziskových organizací tvoří zejména vlastnosti, týkající se dobročinnosti a služeb, které občanům poskytují. Dominují hlavně charitativní úsilí pomáhat těm nejpotřebnějším a schopnost vytvářet mezi lidmi pocit solidarity.

Tématu dárcovství je na mezinárodním poli věnována pozornost již několik desítek let. Filantropie, stejně jako jiné oblasti neziskového sektoru, je nazírána a zkoumána v rámci různých směrů, ekonomii nevyjímaje. Nicméně v České republice bylo v této oblasti provedeno prozatím velmi málo teoretických či praktických výzkumů, což je rozhodujícím důvodem pro uskutečnění nového reprezentativního šetření.

Centrum pro výzkum neziskového sektoru (CVNS) se rozhodlo věnovat oblasti filantropie systematicky a realizovat výzkum, který by umožnil získat ekonomické údaje o počtu, četnosti a výši darů, které jednotlivci poskytují. Předtím, než se CVNS pokusí tento rozsáhlý výzkum uskutečnit, rozhodlo se realizovat dotazníkové šetření prostřednictvím studentů Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity, zaměřující se nejprve na lidské postoje k altruismu, filantropii a dárcovství.

Předkládané výsledky výzkumné sondy, pro které CVNS zvolilo název Dárcovství v očích veřejnosti, je snahou o nahlédnutí do hodnotového a postojového chápání tohoto jevu u občanů České republiky. Přestože testovaný vzorek respondentů (359 respondentů) a jejich výběr nelze považovat za zcela reprezentativní, lze z něj vyvozovat určité zajímavé poznatky týkající se filantropických postojů občanů.

Výzkum, který byl realizován prostřednictvím dotazníkového šetření, nám přináší zajímavé poznatky. Například, jsou lidé ochotni pomáhat bližním v nouzi, nebo přenechávají tuto starost státu? Jsou ochotni finančně podporovat neziskové organizace? Pokud ano, proč? Pokud ne, jaký k tomu mají důvod? Jsou neziskové organizace v očích veřejnosti důvěryhodné? Věří lidé, že svěžené peníze správně použijí, nebo jsou neziskové organizace podezírány z amatérismu a nehospodárnosti? Domníváme se, že výsledky a závěry plynoucí z našeho výzkumu mohou být využity jednak pro zpřesnění představy o dárcovství a dobrovolnictví v ČR, jednak jako podklad pro další výzkumy.

Marie Hladká, Tereza Šinkyříková

1 STEM. 2004. Občanská společnost 2004. Závěrečná zpráva z reprezentativního šetření v rámci projektu CIVICUS Civil Society Index - Index občanské společnosti. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti.

2 Frič, P. a kol: Dárcovství a dobrovolnictví v České republice, výsledky výzkumu NROS a AGNES, Praha 2001.

1 VÝZKUMNÝ PROJEKT DÁRCOVSTVÍ V OČÍCH VEŘEJNOSTI

Výzkumný projekt Dárcovství v očích veřejnosti je součástí započatého výzkumného úkolu Centra pro výzkum neziskového sektoru (CVNS), který je zaměřen na oblast filantropie. Hlavním záměrem výzkumu je předložit ucelený obraz o individuálním dárcovství v České republice, jeho ekonomickém rozměru a vývoji a nastínit altruistické postoje české veřejnosti vůči dárcovství.

1.1 Cíle výzkumu

Výzkum si kladl za cíl odpovědět na dva základní okruhy otázek:

- Do jaké míry jsou lidé ochotni podporovat aktivity neziskových organizací prostřednictvím finančních

darů? Mají neziskové organizace podporovat občané nebo stát? Nebo firmy a podnikatelé?

- Do jaké míry lidé důvěřují neziskovým organizacím v jejich zacházení se získanými finančními prostředky? Jsou organizace dle dárců transparentní? Pokud ne, má to na míru dárcovství nějaký vliv?

1.2 Harmonogram

1-2/2009	Metodická příprava výzkumného projektu, zaškolení tazatelů
3-4/2009	Sběr dotazníků
5-8/2009	Zpracování údajů
9-12/2009	Publikování popisné zprávy

2 METODIKA VÝZKUMNÉHO PROJEKTU

2.1 Vymezení sledovaných subjektů

Výzkumný projekt se zaměřil na respondenty, kteří žijí na území České republiky a jsou starší osmnácti let. Výběr respondentů byl nahodilý pouze částečně. Každý tazatel získal čtyři vyplněné dotazníky, přičemž výběr respondentů měl následující omezení:

- alespoň jeden respondent byl muž, alespoň jedna byla žena;
- alespoň jeden respondent byl ekonomicky aktivní, alespoň jeden respondent ekonomicky neaktivní;
- alespoň jeden respondent byl z města, alespoň jeden z vesnice (do 2 tis. obyvatel);
- alespoň jeden respondent byl mladší 40 let, alespoň jeden respondent byl starší 40 let.

Vzhledem k nízkému zamýšlenému počtu získaných dotazníků byla tato předvolba zvolena proto, aby sebraný vzorek sledovaných subjektů naplňoval alespoň z minimální části všechny důležité sledované kategorie.

2.2 Vzorek respondentů

V rámci dotazníkové šetření bylo sesbíráno celkem 359 dotazníků. V následující části uvádíme vzorek respondentů u nejvýznamnějších kategorií:

Pohlaví: žena (54,9 %), muž (45,1 %).

Věk: 18-24 let (34,8 %), 25-34 let (19,2 %), 35-49 (20,1 %), 50-59 let (14,2 %), 60 a více let (11,7 %).

Dosažené vzdělání: základní (3,3 %), vyučen (9,2 %), vyučen s maturitou (3,3 %), středoškolské (48,5 %), vysokoškolské (35,7 %).

Rodinný stav: svobodný/á (51,5 %), rozvedený/á (5,8 %), ženatý/vdaná (35,7 %), vdovec/vdova (7 %).

Politická afilace: ODS (30,4 %), ČSSD (20,9 %), KSČM (2,5 %), KDU-ČSL (6,7 %), Strana zelených (9,7 %), jiná strana (4,1 %), neví/nebyl/a u voleb (25,7 %).

Náboženské vyznání: věřící (33,1 %), bez vyznání (57,1 %), neví (9,8 %).

Počet členů v domácnosti: jeden (10,3 %), dva (18,9 %), tři (22 %), čtyři (32,6 %), 5 a více (16,2 %).

Počet obyvatel bydliště: do 2 tis. (33,7 %), do 10 tis. (12,3 %), do 50 tis. (19,5 %), do 100 tis. (6,7 %) a více než 100 tis. (27,8 %).

Výše hrubého příjmu: do 10 tis. Kč (42,9 %), 10-15 tis. Kč (15 %), 15-20 tis. Kč (13,9 %), 20-25 tis. Kč (10,9 %), 25-40 tis. Kč (11,4 %), 40 tis Kč a více (5,9 %).

2.3 Dotazníkové šetření

Primárním zdrojem dat se stalo dotazníkové šetření realizované s pomocí studentů předmětu Ekonomika neziskových organizací na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity. Studenti se metodou face to face dotazovali respondentů na standardizované otázky a odpovědi ihned zaznamenávali do dotazníkového formuláře.

Terénní šetření probíhalo v měsících března a dubna 2009, realizovalo ho 89 studentů - tazatelů, kteří kontaktovali 359 respondentů. (Dotazník je uveden v Příloze 2.)

2.4 Zpracování a prezentace údajů

Údaje jsou ve výsledné zprávě řazeny do tří částí:

- První část rozebírá zjištěné dobročinné motivy a osobní důvody, proč jsou či nejsou lidé ochotni finančně přispívat neziskovým organizacím.
- Druhá část shrnuje postoje občanů k neziskovým organizacím a jejich transparentnosti a dále stanoviska k potřebnosti dárcovství v dnešní společnosti.
- Třetí část souhrnně popisuje profil dárce, uvádí, které sledované kategorie (např. věk, povolání, výše příjmu aj.) jsou charakteristické pro dárce.

2.5 Kvalita získaných údajů

Kvalita údajů je přímo ovlivněna zdroji (dotazníky), ze kterých byly údaje získány, popřípadě důsledností tazatelů.

Tazatelé terénního šetření byli zaškoleni ve face-to-face dotazování a seznámeni s jednotlivými otázkami v dotazníku. Po ukončení šetření proběhl závěrečný seminář, kde tazatelé poskytli zpětnou vazbu o průběhu šetření a postřehy z pozorování.

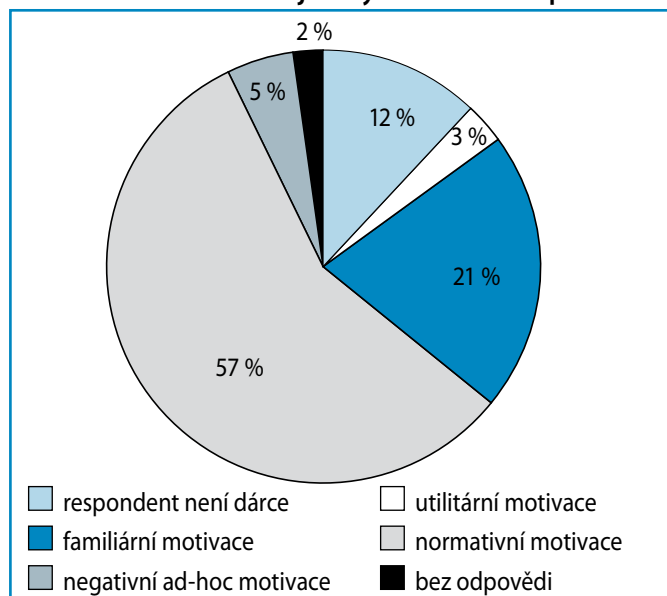
3 MOTIVY DÁRCOVSTVÍ

V první kapitole se pokusíme nastínit základní typologii motivací vedoucích k dárcovství. Poznatky uvedené v této kapitole jsme získali z odpovědí na první dvě otázky dotazníku. Respondent byl nejprve dotázán, zda již někdy daroval neziskové organizaci finanční prostředky, druhá otázka se týkala motivací a postojů, proč respondent peníze daroval (popřípadě nedaroval). Otázka druhá byla konstruována jako otázka otevřená se záměrem získat rozmanité odpovědi, které nebudou ovlivňovány výčtem, jak by tomu bylo v případě otázky uzavřené. Z výsledků je evidentní, že mnoho respondentů bylo touto otázkou zaskočeno, dosud o tom nepřemýšleli (jejich odpověď byla příliš obecná), někteří dokonce nedokázali odpovědět vůbec.

Poskytnuté odpovědi jsme rozčlenili do čtyř skupin. Pokud některá odpověď spadala do více kategorií, přiřadili jsme danou odpověď každé z těchto kategorií. Z analýzy výsledků vyplývá, že rozhodování dárců ovlivňují čtyři základní faktory, kterými jsou: očekávání reciprocit, osobní zkušenosti dárce, morální pohnutky a negativní impulsy. V návaznosti na toto zjištění jsme vytvořili následující kategorie motivací.

- Utilitární motivace
- Familiární motivace
- Normativní motivace
- Negativní ad hoc motivace

Graf 1: Základní členění zjištěných motivací respondentů

3.1 Utilitární motivace

V pozadí utilitární motivace, která patří mezi nejméně jmenované, stojí očekávání dárce, že jeho výkon (dárcovství) bude jednou oplacen. Přestože jednotlivec daruje dar bez nároku na odměnu, neznamená to, že žádnou odměnu nezíská. Tento druh motivace bývá také často označován jako reciproční. Dárce ve svém aktu darování hledá prvky, které jsou užitečné i pro něho samého. Utilitární motivace, která je někdy založena také na vědomém kalkulu např. možnost odpočtu daní, uvedení jména dárce aj., může být mnohdy charakterizována jako zcela pragmatická. Typickým příkladem této motivace může být očekávání, že když nyní já někomu pomůžu, pomohou jiní i mě, když budu jejich pomoc potřebovat.

Příklady odpovědí:

Připadlo mi, že přispívám na dobrou věc, která by se eventuálně v budoucnu mohla týkat i mé osoby.

Hlavní důvod byl kvůli odpočtu daní a je lepší tyto peníze dát neziskovkám než státu.

Nemoc či jiné problémy by jednou mohly postihnout i mě a za případnou pomoc bych byla vděčná.

Zájem o upomínkový předmět poskytovaný jako odměna za příspěvek.

3.2 Familiární motivace

Familiární motivace je založena na zkušenosti dárce, kterou získal při kontaktu s neziskovou organizací, zaměstnanci neziskové organizace nebo konkrétním projektem. Dárce může být v kontaktu s lidmi, kteří potřebují pomoci, s lidmi, kteří pořádají veřejnou sbírku či je osobně zainteresován na výsledku nějakého projektu. Dárci důvěřují organizaci, znají osobně veřejnou sbírku, kterou organizace pořádá.

Příklady odpovědí:

Jednalo se o téma, které mi bylo blízké a dotýkalo se mne.

Protože organizaci znám a vím, že mé peníze přijdou tam, kam mají.

Bylo to na konkrétní věc, jistota správného fungování organizace a účinku pomoci.

Protože jsem chtěl podpořit vlastní organizaci, se kterou sdílím základní myšlenky.

Transparentní nezisková organizace, u níž vím, kam peníze jdou.

Přispěl jsem, protože byla seriózně udělaná kampaň a důvěřoval jsem organizaci.

Byla jsem přesvědčena o důležitosti jejich práce, jejich činnost mi byla sympatická.

Považuji za důležitou činnost organizace a podporuji její nezávislost na komerčních příjmech. Také mě přesvědčila konkrétní kampaň.

3.3 Normativní motivace

Normativní motivace charakterizuje takové dárcovství, které vychází z vnitřních norem a pravidel jednotlivce. Dle našeho výzkumu více než polovina dárců poskytla dar, protože to cítila jako svoji morální povinnost. Normativní motivace je součástí zásad jedince. V určitých případech mohou být tyto morální imperativy vyvozeny z křesťanské morálky, jsou součástí náboženského přesvědčení.

Příklady odpovědí:

Protože jsem si vědom, že by si lidé měli pomáhat a chtěl jsem udělat dobrý skutek.

Pro dobrý pocit, že někomu pomáhám.

Chci pomoci tam, kde je to potřeba.

Protože jsem hodný člověk.

Soucítím s těmi, na koho se peníze přispívají.

Pomoc chudým a potřebným je jeden z principů, na které poukazuje bible, a proto se jako věřící člověk snažím ze svého přebytku podpořit potřebné.

Protože si uvědomuji přítomnost ostatních lidí na zemi a vím, že někteří lidé nemůžou za to, v jaké životní situaci se nacházejí.

Je to bohužel činnost, lidé by si měli navzájem pomáhat.

Považuji to za samozřejmé.

3.4 Negativní ad hoc motivace

Negativní ad-hoc motivace tvoří specifickou kategorii. Zahrnuje situace, kdy byl jednotlivce nečekaně požádán o dar a tento dar poskytnul. Do této kategorie byly zařazeny výroky jednotlivců, kteří byli k dárcovství „donuceni“. Je důležité vyzdvihnout slůvko „negativní“ motivace, neboť do této kategorie nejsou zahrnuty předem nepromyšlené – ad hoc impulzy k darování (ty jsou obsaženy ve všech čtyřech kategoriích). Slovo „negativní“ signalizuje, že respondenti neuměli odmítnout žádajícího, nechali se přemluvit, aby poskytli dar.

Příklady odpovědí:

Nechala jsem se zaskočit.

Zastaví mě a otravují mě.

Protože byli neodbytní.

Abych pomohla a hlavně, aby mi už ti, co příspěvky vybírají, dali pokoj.

Bylo mi blbě odmítnout.

Tak trochu mě přemluvili.

V daný okamžik přispívali všichni okolo mě.

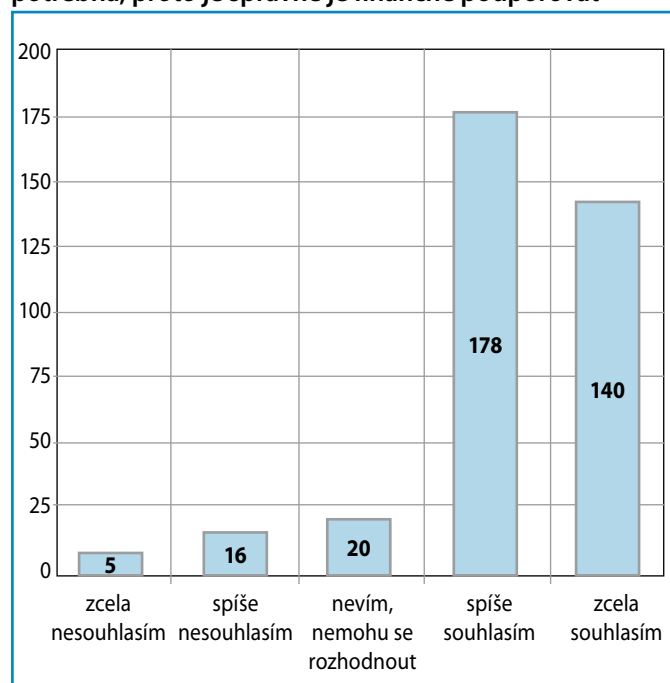
Z blbosti. Bylo mně jich líto, tak jsem jim dal bakšiš.

Nevím...zrovna v tu chvíli jsem nedokázal říct ne...z různých důvodů.

4 POSTOJE OBČANŮ K NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM

Následující kapitola uvádí výsledky patnácti položených otázek týkajících se potřeby dárcovství, jeho transparentnosti a úlohy ve společnosti, kterou naplňuje. Respondent měl k dispozici pětibodovou škálu hodnocení (zcela nesouhlasím, spíše nesouhlasím, nevím/nemohu se rozhodnout, spíše souhlasím, zcela souhlasím) a jeho úkolem bylo zvolit jednu z možností tak, aby co nejpřesněji vystihovala jeho postoj. Otázky z oblasti transparentnosti a potřeby dárcovství byly nesystematicky promíchány tak, aby nenaváděly respondenta odpovídat v souladu s předchozí otázkou, ale zachytily jeho předem nepromyšlený názor na danou otázku.

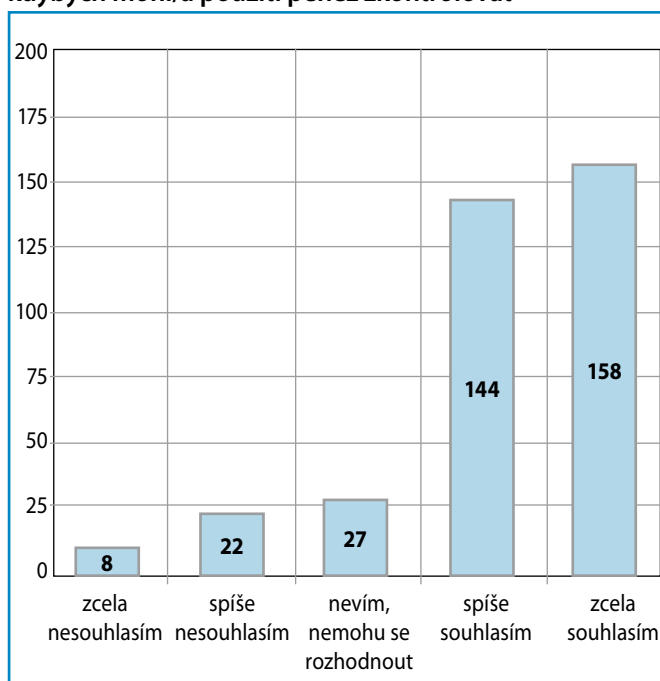
Graf 2: Činnost neziskových organizací je pro společnost potřebná, proto je správné je finančně podporovat

- Z celkově dotázaných 359 respondentů zcela souhlasí nebo spíše souhlasí 318 respondentů, tedy 88,6 % všech dotázaných.
- 60,9 % respondentů, kteří uvedli, že s výrokem spíše nesouhlasí nebo zcela nesouhlasí, uvedlo, že by neziskovým organizacím (NO) přispěli, kdyby měli nad použitím prostředků kontrolu. Tři čtvrtiny respondentů, kteří nesouhlasili, nevěří ve schopnost NO vyřešit problémy systémově a jedna třetina z nich spatřuje význam dobročinnosti pouze v minulosti. Dvě třetiny těchto respondentů vyjádřily všeobecnou nedůvěru v NO.

- S výrokem nesouhlasily necelé 4 % všech respondentů. Častěji muži (9,3 % ze všech mužů) než ženy (3,0 % ze všech žen). Nesouhlas byl charakteristický zejména pro krajní věkové skupiny. Téměř pětina nesouhlasících je starší šedesáti let.
- S výrokem nejčastěji nesouhlasili respondenti bez vyznání (7,3 %) oproti věřícím (4,2 %) a dále lidé s příjmem do 15 tis. Kč měsíčně.

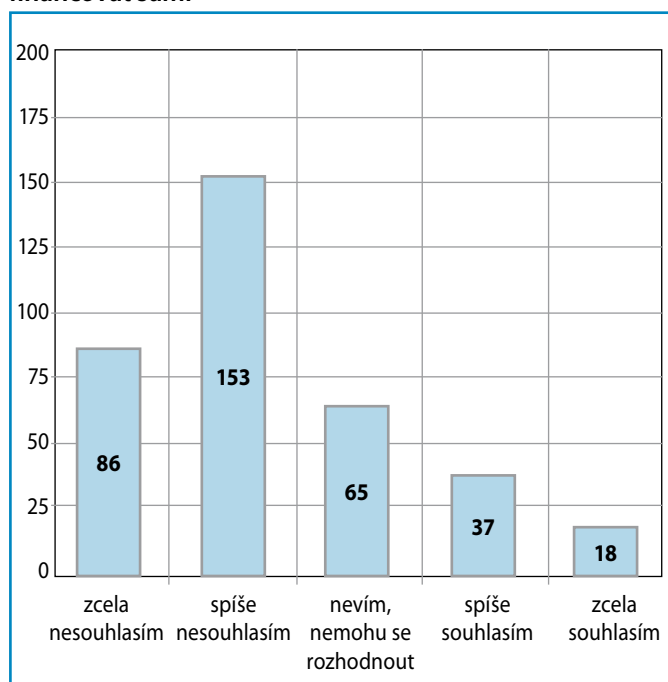
Graf 3: Neziskové organizaci bych rád/a poskytl/a dar, kdybych mohl/a použití peněz zkontrolovat

- Odpovědi na následující otázku dokládají, že přestože lidé potvrzují společenskou potřebnost dárcovství, chtějí mít jistotu efektivního užití darovaných peněz.
- 302 respondentů (84,1 %) zcela souhlasí nebo spíše souhlasí s tvrzením uvedeným v grafu 3. Jedna třetina těchto respondentů se však dále domnívá, že je potřebným lépe pomoci přímo než prostřednictvím NO, protože ta spotřebuje část zdrojů na režijní náklady. (Přitom nedůvěru v NO vyjádřilo jen 10 % takto odpovídajících.) Lze se proto domnívat, že vůle po kontrole hospodaření s darovanými prostředky nemusí znamenat absolutní nedůvěru v NO.
- 30 respondentů (8,4 %) spíše nebo zcela nesouhlasí. Polovina takto odpovídajících důvěřuje neziskovým organizacím více, než státu. Pouhých 13,3 % z nich zároveň uvádí, že pokud chtějí poskytnout dar, pak

nehraje důvěra v NO roli. Toto negativní stanovisko k danému tvrzení je typické pro respondenty s ukončeným středoškolským vzděláním. Jejich názor buď nelze považovat za logicky konzistentní, nebo možnost kontrolovat hospodaření se svěřenými prostředky skutečně neovlivní jejich ochotu přispívat.

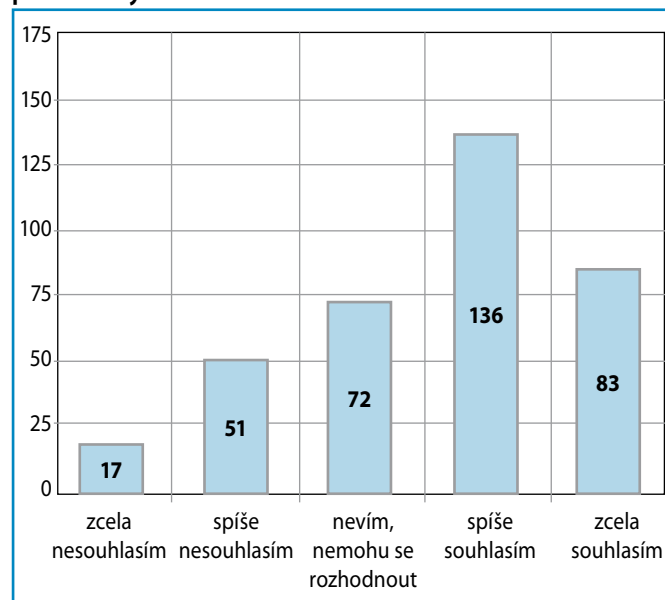
Graf 4: V neziskových organizacích se lidé sdružují, aby pěstovali své zájmy, proto by si měli svou činnost financovat sami

- Přesně dvě třetiny respondentů nesouhlasí s tvrzením, že činnost NO by měli financovat lidé, kteří se v ní angažují a sdružují.
- Polovina respondentů, kteří s daným tvrzením souhlasí (15,3 %) dosud neziskové organizaci finanční dar neposkytla. Až čtyři pětiny těchto respondentů jsou rovněž přesvědčeny, že NO nejsou schopny řešit problémy systémově, téměř dvě třetiny se domnívají, že jim má pomáhat stát. Nadpoloviční většina se přiklání raději k přímé pomoci potřebným, než-li prostřednictvím NO. Necelých 40 % vyjádřilo NO nedůvěru, dalších 30 % je považuje za amatéry.
- Z respondentů, kteří spíše nebo zcela souhlasí, převažují muži (necelá pětina), dále lidé do 34 let věku (necelých 12 %), z nichž jsou téměř všichni svobodní, nebo jsou to naopak lidé ve věku nad 60 let (necelých 40 %). Do této skupiny dále spadá téměř třetina všech seniorů, přes 20 % zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků.

- Necelá polovina těchto souhlasících respondentů volila buď ODS nebo ČSSD. Značná část respondentů se voleb neúčastnila (18,3 %). Osoby bez vyznání tvoří 17,1 %. Příjmové rozmístění je poměrně rovnoměrné, s mírnou převahou nízkopříjmových (10,4 %).

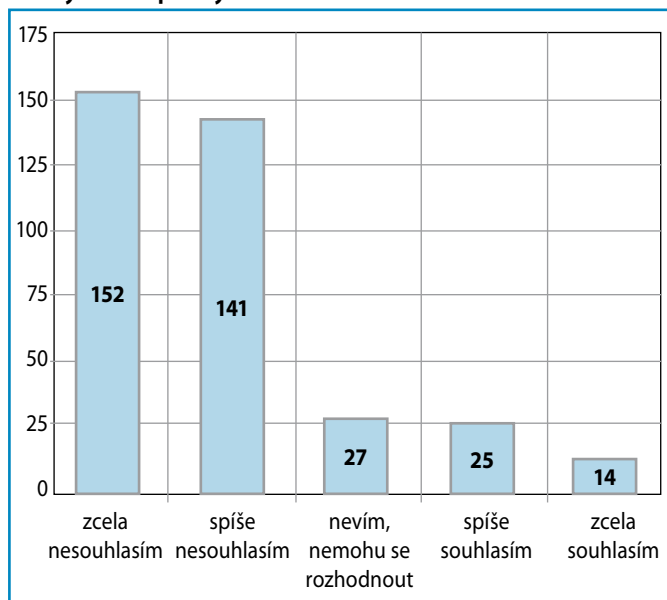
Graf 5: Možná že neziskové organizace dokážou pomoci v konkrétním případě, ale nedokážou vyřešit nějaký problém systémově

- Většina dotazovaných 219 (61,0 %) je nakloněna názoru, že neziskové organizace dokážou pomoci, avšak neumí vyřešit nějakou záležitost systémově. 45 % souhlasících je zároveň přesvědčeno, že se má o potřebné starat stát.
- Zajímavostí je, že celá pětina dotazovaných se k problému nevyjádřila. Tento fakt napovídá, že by bylo zajímavé blíže se zaměřit na hypotézu o názorové opatrnosti občanů vzhledem k přenosu funkcí doposud plněných státem.
- Mezi dotazovanými, kteří s výrokem spíše či úplně nesouhlasí jsou zastoupeny zejména ženy (22,8 %). Převažují mladí lidé, s růstem věku takto názorově zaměřených osob ubývá.
- Téměř všichni, kteří s výrokem nesouhlasili, mají alespoň středoškolské vzdělání, vysokoškoláků je tu zastoupeno přes 25 %. Svobodní jsou zastoupeni 20 %, vdané či ženatí 25 %.
- Tito odpovídající volili nejčastěji Stranu Zelených (téměř 30 % jejich voličů). 20,5 % z nich je bez vyznání.

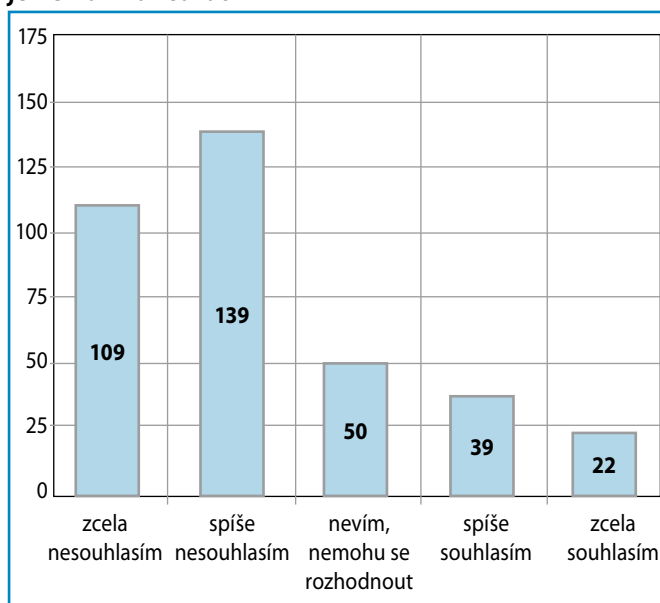
Je zde zastoupena téměř pětina všech nízkopříjmových rodin. Tuto skupinu tvoří zejména studenti.

Graf 6: Nevěřím neziskovým organizacím, proto jim žádný dar neposkytnu

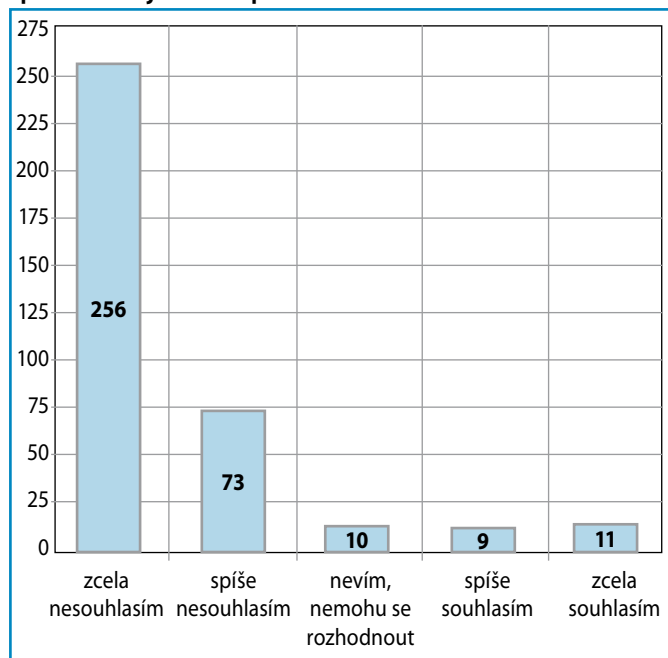
- Tvrzení uvedené v grafu 6 zkoumalo nedůvěru v NO a ve spojitosti s tím i neochotu darovat.
- 81,6 % respondentů spíše nebo zcela nesouhlasí. Tedy jejich nedůvěra v NO není na takové úrovni, aby nebyli ochotni poskytnout dar. Naopak nedůvěru v NO spojenou s neochotou darovat vyjádřilo 10,9 % respondentů.
- Skoro polovina respondentů (43,6 %), kteří NO spíše nedůvěřují a tudíž by nedarovali, přesto v minulosti dar poskytli. Přestože tito jedinci NO nedůvěřují, 48,7 % z nich souhlasí s výrokem, že NO jsou díky své odbornosti způsobilé pomoci lépe, než by to dokázal jednotlivec.
- S výrokem souhlasí převážně muži (necelých 15 %). Značná část těchto respondentů se neúčastnila voleb (12,9 %), osob bez vyznání je zastoupeno 14,1 %, rodin bez člena mladšího 19 let 12,3 %.

Graf 7: Neziskové organizace mají být zcela nezávislé, stát je nemá financovat

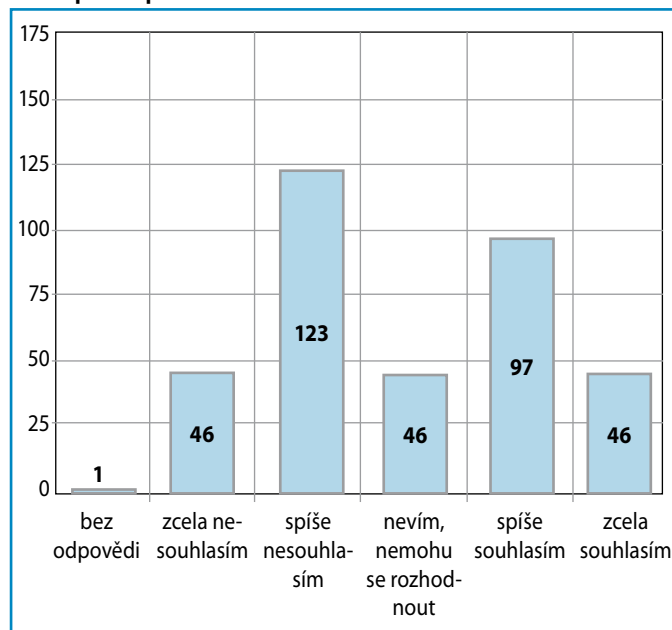
- V odpovědích na následující tvrzení se poprvé objevují názory na to, jakou roli stát zaujímá při podpoře NO. Více než dvě třetiny dotazovaných se domnívají, že by stát NO financovat měl.
- S výrokem naopak souhlasí 17,0 % respondentů, kde 37,7 % z nich by nechalo financování NO na bedrech firm. 29,5 % NO nedůvěřuje, proto jim dar neposkytne (a 73,3 % z nich taky NO dosud nepřispělo). Necelé dvě pětiny uvádí, že by si NO měly svou činnost financovat samy.
- Jako u jiných otázek, toto názorové zaměření, tedy menší důvěra v NO spojená s nižší ochotou poskytovat dary a nižší podpora NO vůbec, je typičtější pro muže (22,8 %). Věkové zastoupení je téměř vyrovnané, s mírnou převahou krajních kategorií. Vzdělání, zejména středoškolské a vysokoškolské, kopíruje celý reprezentativní vzorek, na odpověď tedy nemá vliv. Vdané nebo ženatí tvoří 21 %. Voliči ČSSD jsou zastoupeni v mírně zvýšené proporcii (20 %) na úkor voličů ODS. Výrazněji jsou zde zastoupeni senioři (25,6 %), a dále techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci (24,1 %), na úkor zejména studentů (12,0 %).

Graf 8: Dobročinnost patří do 19. století, v moderní společnosti jí není zapotřebí

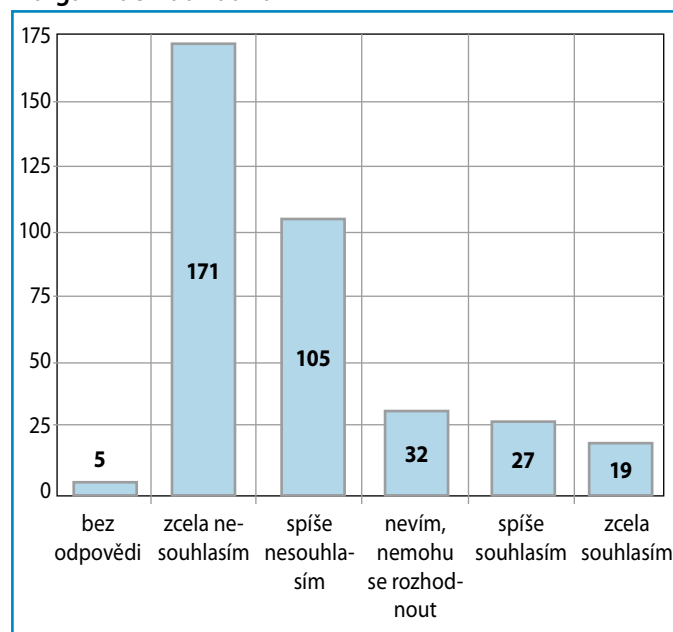
- Téměř jednotný názor jsme získali na tvrzení uvedené v grafu 8. Necelých 92 % respondentů nespatřuje smysl dobročinnosti pouze v minulosti.
- Pouze 5,6 % respondentů (kteří se zároveň v 75 % domnívají, že by se o potřebné měl starat stát) zastává názor, že potřebným je lépe pomáhat přímo, než skrze NO.
- Mezi respondenty, kteří s tvrzením souhlasí, najdeme zejména muže (8,0 %). Je tu výrazný podíl osob starších 50 let (15,1 %), což s sebou logicky nese vyšší zastoupení středoškolsky vzdělaných lidí a dále nižší podíl svobodných (2,7 %) a vyšší počet ovdovělých (25 %). Těto věkové struktury pak také odpovídá vyšší podíl voličů ČSSD, a zejména KSČM (55,6 %!), ale také vyšší volební účast.
- Mezi respondenty nalezneme převážně osoby nacházející se ve vyšších příjmových pásmech: 13,6 % pro pásmo 30 000 – 39 999 Kč, 15 % pro hrubý příjem nad 40 000 Kč. Převažují techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci (11,1 %), dále senioři (11,6 %) a zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci (10,3 %).

Graf 9: O lidech, kteří potřebují pomoc, se má postarat stát, na to přece platíme daně

- Odpověď na zmíněnou otázku je zajímavá tím, že na rozdíl od předchozích, kde byly názory spíše vyhraněné, tj. výrazněji se přikláněly na některou stranu, zde se 46 respondentů (tj. 12,8 %) vyjádřilo pro úplný souhlas, úplný nesouhlas i vyhýbání se odpovědi, tedy využití možnosti „nevím.“ Celkové skóre souhlas versus nesouhlas pak vypadá asi 40:47.
- Podívejme se blíže na těch 12,8 %, kteří by pomoc potřebným jednoznačně svěřili do rukou státu. Nabízí se vysvětlení, že role vyplývající pro NO se ukazuje jako nadbytečná. Přesto 65,2 % z nich považuje činnost NO pro společnost za potřebnou, zasluhující si finanční podporu. Pro doplnění lze uvést, že 71,7 % se domnívá, že NO mohou pomoci v konkrétním případě, ale nejsou schopny řešit problémy systémově. Z toho vyplývá, že tato názorová skupina roli NO sice uznává, ale pouze jako doplňkovou. Hlavní zodpovědnost přikládá státu. Přesto 37 % důvěřuje NO více než státu. 47,8 % vyjádřilo naopak nedůvěru.
- Tento názor není typický pro ženy ani muže, věkové rozložení je rovnoměrné s mírnou převahou skupiny 35 – 49 let (18,1 %). Vzhledem k věkovému rozložení nejsou překvapivé následující údaje: podíl vdanců a ženatých (16,4 %), seniorů (20,9 %), voličů ČSSD (pětina) a vysoká volební účast vůbec (pouze 1,1 % z těch, kteří se voleb neúčastnili). Dále je pro toto názorové zaměření typičtější nižší vzdělanost a vyšší příjem rodiny.

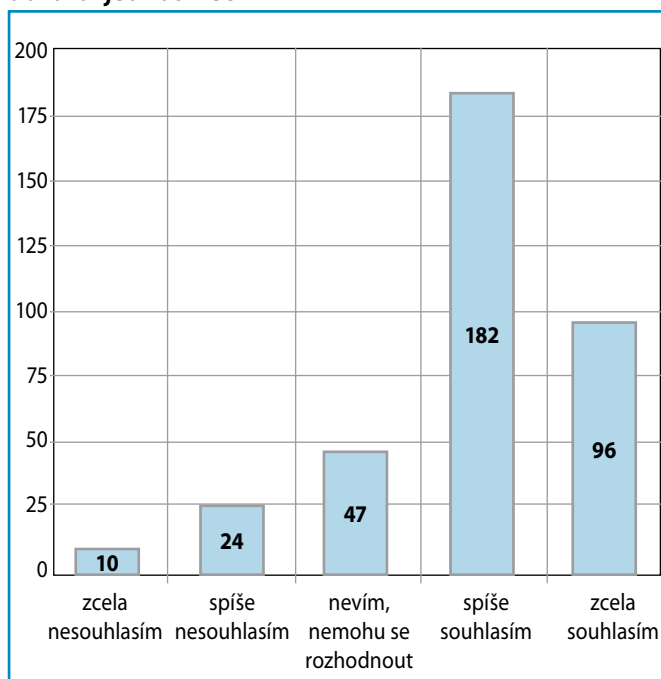
Graf 10: Pokud chci poskytnout dar, nehraje moje důvěra v organizaci žádnou roli

- Více než tři čtvrtiny respondentů s tvrzením uvedeném v grafu 10 dle očekávání nesouhlasí. Naopak 12,8 % s výrokem souhlasí. 89,1 % z nich považuje činnost NO za potřebnou pro společnost, proto cítí jako správné je finančně podporovat. Tito lidé zřejmě kladou vyšší důraz na princip podpory, než na transparentnost. Stejně procento pak pomoc NO chápe jako morálně správnou a tato morální povinnost je patrně upřednostňována před transparentností. Naopak 8,7 % respondentů neziskovým organizacím jako takovým nedůvěřuje, tudíž důvěra v konkrétní NO nehraje roli, neboť nic nemění na celkově skeptickém postoji vůči NO.
- Podívejme se blíže na skupinu, kde důvěra v NO nehraje roli a zároveň, kde tito lidé nevyjádřili k NO nedůvěru: tedy na skupinu, která zřejmě klade na první místo morální povinnost pomoci potřebným (11,1 %):
- Tento názor je typičtější pro ženy (13,2 %), vzdělanost na odpověď nemá vliv. Převažují lidé ve věku 35 – 49 let (16,9 %), zejména na úkor skupiny osob ve věku 25 – 34 let. Tudíž je podíl svobodných osob nižší (8,1 %), podíl rozvedených (23,8 %) a ženatých či vdaných naopak vyšší (13,3 %).
- Voliči ODS a ČSSD jsou zastoupeni zrcadlově obráceně, než je tomu u celkového vzorku. Tedy tato skupinka voličů je zaměřena levicověji. Podíl osob bez náboženského vyznání je vyšší (13,2 %).

- Domácnosti jsou zpravidla vícečlenné, podíl tří a čtyřčlenných domácností s tímto názorovým zaměřením činí necelých 15 % na celkovém počtu tří až čtyřčlenných rodin. Když si odmyslíme studenty, nezaměstnané a seniory, kteří spadají vesměs do první příjmové kategorie, pak je rozložení poměrně rovnoměrné, dokonce není výjimkou ani příjem nad 40 000 Kč (30 %). Poměrně výrazně jsou zastoupeni vědeckí a odborní duševní pracovníci (necelá třetina).

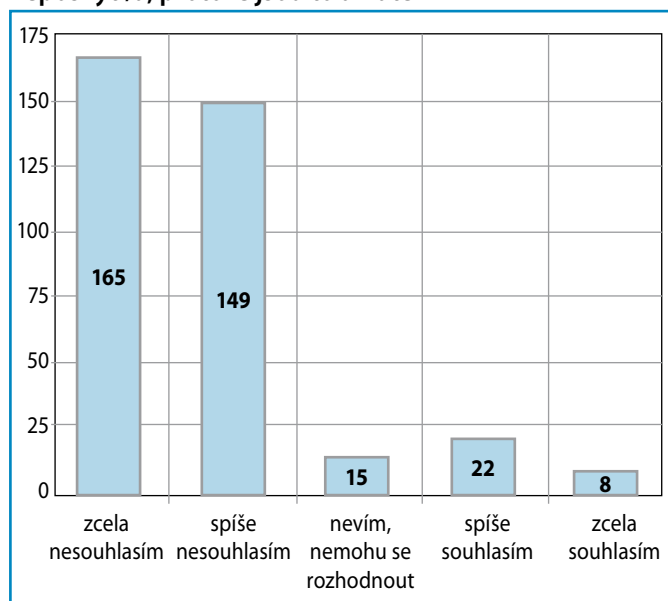
Graf 11: Dát peníze neziskové organizaci je rozumné, protože díky své odbornosti může lépe pomoci než by to dokázal jednotlivec

- 278 dotazovaných (77,4 %) se s výrokem více či méně ztotožňuje, přestože více než polovina z nich vyjádřila nedůvěru ve schopnost NO řešit problémy systémově.
- 9,5 % respondentů v odbornost NO příliš nevěří. Více než polovina z nich se přiklání k přímé pomoci, tedy bez příspěví NO, které část prostředků použijí na režijní náklady. Téměř 30 % respondentů se dokonce domnívá, že jsou NO amatéři.
- Skupinu „zcela nesouhlasím“ a „spíše nesouhlasím“ (9,5 %) tvoří převážně muži (14,8 %). Věk, vzdělání nebo rodinný stav tu nehraje výraznou roli. Pro tuto skupinu odpovídajících je charakteristická nižší volební účast (11,8 %) i nižší počet volebních hlasů připadající na největší politické strany, ODS (7,2 %), ČSSD (8,0 %). Podíl rodin bez člena mladšího 19 let je nižší, pouze 8,2 %. Příjmové zastoupení se mírně liší,

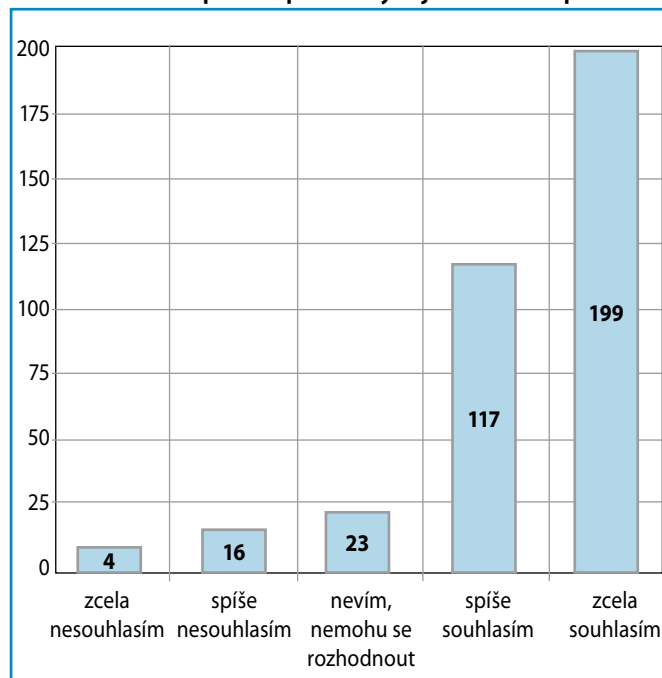
skupina s příjmem od 20 000 do 30 000 Kč je zastoupena výrazněji (téměř pětina) na úkor nejnižší příjmové skupiny (7,8 %), což může být částečně způsobeno menším zastoupením studentů (6,0 %).

Graf 12: Neziskovým organizacím bych nikdy dar neposkytl/a, protože jsou to amatéři

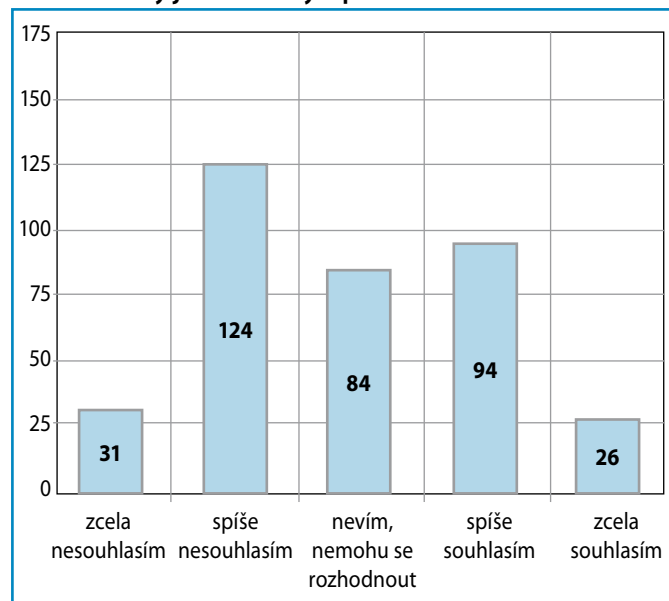

- Téměř jednotný výsledek jsme obdrželi v odpovědích na tvrzení týkající se amatérismu neziskových organizací. 87,5 % s výrokem nesouhlasí, tedy nepovažuje NO za amatéry, kteří si finanční podporu nezaslouží.
- Pouze 8,4 % je opačného názoru, na činnost NO se dívají velmi skepticky: Třetina z nich NO dosud finančně nepodpořila, 83,3 % nevěří, že dokáží NO řešit problémy systémově, 56,7 % vyjádřilo dále všeobecnou nedůvěru v činnost NO spojenou s neochotou přispět. 70 % se domnívá, že je potřebným je lépe pomoci přímo, než prostřednictvím NO.
- 8,4 % dotázaných vidí NO jako amatéry. Jak už se dalo z předchozích výsledků vyzorovat, skeptičtější zaměření jsou spíše muži (12,3 %). Téměř 24 % osob starších 60 let a téměř pětina důchodců a ovdovělých osob odpovídala právě tímto způsobem. Ze zmíněné věkové kategorie se ani jednou nejednalo o pravicové voliče (44,4 % voličů KSČM). Volební účast byla podprůměrná (16,3 %), ČSSD byla upřednostňována před ODS.
- Naopak výrazně méně jsou zde zastoupeni studenti (necelých 6 %). Příjmy jsou mírně nižší (9,1 % osob s příjmem do 15 000 Kč).

Graf 13: Darovat peníze potřebným je morálně správné

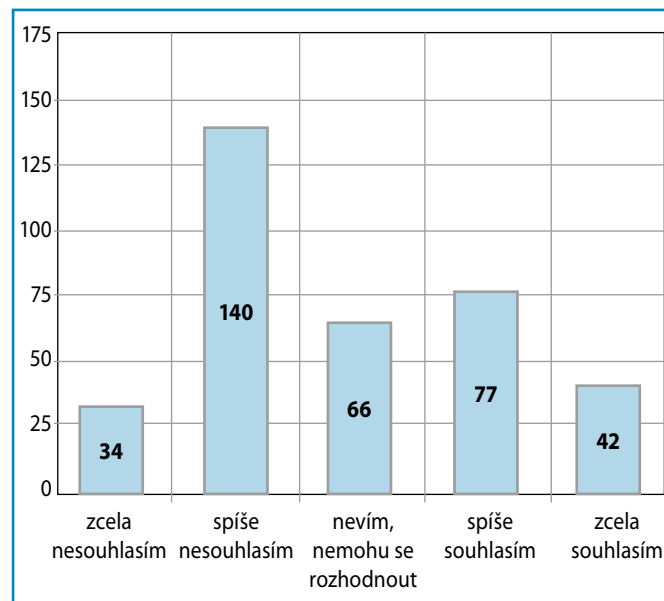

- Tento názor je poměrně silně rozšířen, alespoň o tom napovídá 88 % respondentů.
- Opačného názoru je pouze 5,6 %. 90 % z nich by nicméně dar poskytlo, kdyby mohli použití peněz zkontrolovat. 35 % NO nedůvěřuje, což je důvodem k odmítnutí poskytnout dar. 28,6 % z nich stejně přispělo (což bylo spojeno s momentálním impulzem). Všichni tito jsou muži. 25 % ale naopak důvěřuje spíše NO než státu.
- V 5,6% menšinu převažují muži v poměru 7:3, tedy celkem takto odpovídalo 8,6 % mužů. Jsou to lidé do 59 let, věkové rozložení je téměř rovnoměrné. Vzdělání zde nehraje významnou roli. Oproti celkovému vzorku respondentů je zde více vdaných a ženatých (7,0 %) na úkor svobodných (4,9 %). Zajímavostí je, že pětina takto hlasujících volila Stranu Zelených (17,6 % z jejich celkového počtu). Více než desetina osob bez vyznání není přesvědčena, že přispívat NO je morálně správné.
- Ve skupině nesouhlasících nalezneme více než sedmi-procentní podíl technických, zdravotnických a pedagogických pracovníků, přes 10 % zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků, dále téměř 30 % „jiných“, tedy zejména umělců, příslušníků armády, žen na mateřské dovolené apod.

Graf 14: Neziskové organizace dělají záslužnou práci, ale financovat by je měli firmy a podnikatelé

- Následující odpovědi na dané tvrzení opět dokládají, že v otázce financování v souvislosti s NO nemají zřejmě lidé jednotný názor. Pouze 15,9 % odpovědělo pomocí jedné z vyhraněných možností. O tom svědčí i téměř čtvrtina odpovědí „nevím“. (Je to otázka s druhým nejvyšším zastoupením této odpovědi, hned po „důvěřuji NO více než státu, a proto jim rád/a podle svých možností poskytnu dar“).
- Z respondentů, kteří se přiklánějí k financování pomocí firem pouze 19,2 % uvedlo, že by NO měly být nezávislé a stát by je neměl financovat. Naopak nikdo z nich nevedl, že by se měl o potřebné starat stát.
- Porovnejme nyní charakteristiky obou vyhraněných skupin, tedy odpovědi „zcela souhlasím“ a „zcela nesouhlasím.“ Lidé, kteří by „břímě“ financování uvalili na firmy, se vyznačují vyšším zastoupením žen (téměř 10 %), vyšším podílem osob starších 60 let (téměř pětina), nižším podílem středoškolsky (8,0 %) a vysokoškolsky (4,0 %) vzdělaných, přestože je podíl středoškoláků u obou skupin nadprůměrný. Dále je pro ně typičtější nižší volební účast (9,7 %), popřípadě preference strany ČSSD (12,0 %).
- Domácnosti mívají méně členů, nejčastěji jsou dvoučlenné, dále jednočlenné a čtyřčlenné. V opačné skupině převažují čtyřčlenné domácnosti, dále tříčlenné a pětičlenné.
- Obě skupiny mají výrazné zastoupení v nižších příjmových kategoriích (celkem 17,3 % osob do 15 000 Kč),

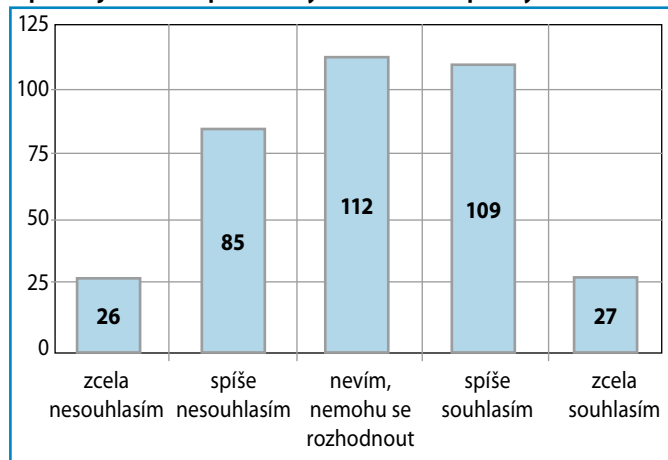
ale u skupiny „nesouhlasím“ je nejnižší příjmová skupina tvořena, na rozdíl od skupiny opačné, výhradně studenty a seniory.

Graf 15: Lidem v nouzi je lépe pomoci přímo a ne dávat peníze neziskové organizaci, která část spotřebuje na svou režii

- Téměř polovina respondentů (48,5 %) souhlasí s názorem, že je lepší pomáhat potřebným přímo a nikoli přes neziskovou organizaci. 18,4 % respondentů se nemohlo rozhodnout, jedna třetina respondentů s tvrzením nesouhlasila.
- 11,7 % dotazovaných se s výrokem zcela ztotožňuje. Téměř 30 % z nich také NO dosud nepřispělo. Přes 70 % z nich ale přesto činnost NO vnímá jako užitečnou a uznává, že je třeba tyto organizace finančně podporovat.
- Rozložení mužů a žen mezi těmi, kteří se s výrokem zcela ztotožňují, víceméně odpovídá reprezentativnímu vzorku. Naopak pro tuto skupinu je charakteristický vyšší podíl osob starších 60 let (38,1 %), tím pádem i seniorů (téměř třetina) a naopak s menším podílem studentů (6,9 %), což se projeví na nižší počtu svobodných. Tento postoj je charakteristický spíše pro osoby s nižším vzděláním. Podíl středoškolsky vzdělaných (14,3 %) a vyučených (27,3 %) je vyšší, naopak podíl vysokoškoláků (5,6 %) je nižší než je tomu u celé skupiny dotazovaných. Jde spíše o levicové voliče, KSČM (55,6 %), ČSSD (17,3 %).

- Domácnosti jsou jednočlenné až čtyřčlenné s mírnou převahou (15,2 %) tříčlenných. Je tu 14,9 % osob s příjmem do 14 999 Kč.

Graf 16: Důvěřuji neziskovým organizacím více než státu, a proto jim rád/a podle svých možností poskytnu dar

- Patrně nejrozporuplnější tvrzení uvádí poslední graf: 31,2 % respondentů se nemohlo rozhodnout, 30,9 % spíše nebo zcela nesouhlasí, 37,9 % spíše nebo zcela souhlasí. 85,3 % se v odpovědích vyhnulo krajním hodnotám.
- 73,1 % těch, kteří zcela nesouhlasí, by poskytnutí daru podmínili kontrolou finančních prostředků, 50 % NO nedůvěřuje, 57,7 % z nich se domnívá, že se má o potřebné starat stát.
- Zcela nesouhlasí pouze 3,6 % dotázaných žen. Věková struktura je sice odlišná svým výraznějším zastoupením osob ve věku 25 - 34 let (8,8 %) a osob starších 60 let (11,9 %), ale nedá se říci, že by byla tato odpověď charakteristická pro mladé nebo naopak starší občany. Naopak je typičtější spíše pro vysokoškolsky vzdělané (11,1 %), jejichž podíl a podíl středoškoláků je oproti celému vzorku zrcadlově obrácen. Podíl věřících je výrazně nižší (2,5 %). Politická příslušnost byla obdobná, jen náskok ODS oproti ČSSD byl v této skupině mírně zvýšený. Podíl seniorů je mírně vyšší (11,6 %). Počet členů domácnosti je oproti reprezentativnímu vzorku odlišný, zejména svým nízkým počtem čtyřčlenných domácností (3,8 %).

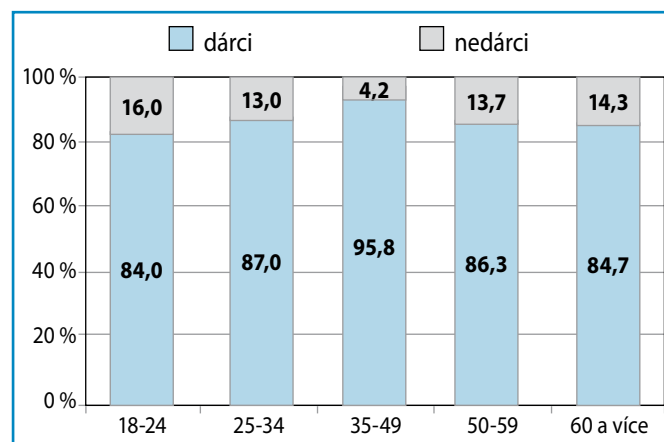
5 PROFIL RESPONDENTA

Poslední kapitola publikace uvádí nejvýznamnější charakteristiky respondentů. Cílem této části je nastínit profil českého dárcce popřípadě osoby, která dar neziskové

organizaci ještě nikdy neposkytla (dále v textu označena jako „nedárce“). Stejně jako u předešlých výsledků je jako dárcce označen respondent, který poskytl finanční dar.

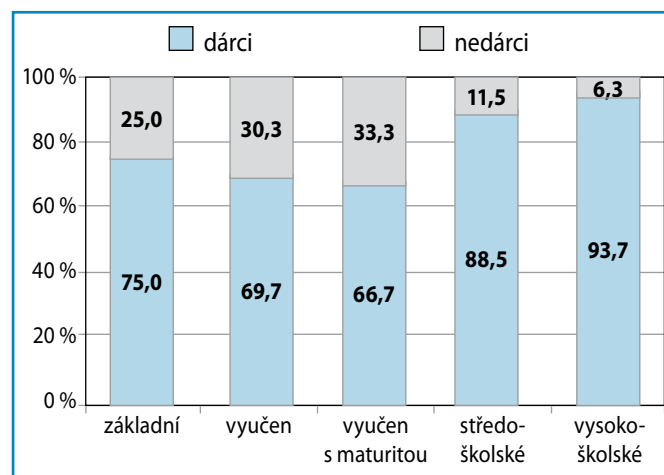
5.1 Věk respondenta

Výsledky ukazují, že lze pozorovat určitý vliv věku respondenta na jeho ochotu darovat finanční dar. Nejnižší míru dárcovství (84 %) nalezneme u nejmladší věkové kategorie (18 -24 let), s přibývajícím věkem se tato míra zvyšuje. Od padesátého roku života respondenta se ochota darovat snižuje.

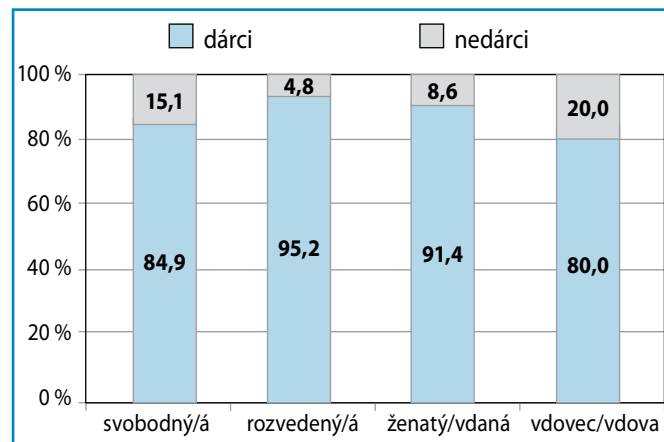
5.2 Vzdělání respondenta

Vzdělání respondenta dle výsledků výzkumu opět hraje roli při ochotě darovat NO finance. Na grafu vidíme, že nejvyšší míru dárcovství (93,7 %) nalezneme u vysokoškolsky vzdělaných respondentů, dále pak u středoškolských (88,5 %). Zajímavé jsou výsledky u zbývajících tří vzdělanostních skupin. Očekávali jsme postupný nárůst míry dárcovství od nejnižšího k nejvyššímu vzdělání. Graf však ukazuje, že lidé se základním vzděláváním častěji darují peníze než lidé, kteří jsou vyučeni. Tito opět darují častěji než lidé, kteří jsou vyučeni s maturitou.

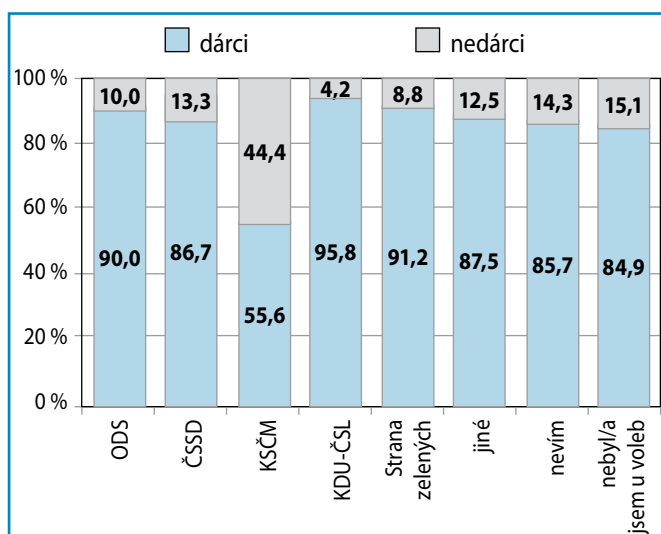
5.3 Rodinný stav respondenta

Pokud vztáhneme míru dárcovství k rodinnému stavu respondenta, lze si všimnout dvou souvislostí s již uvedenými výsledky. Nejnižší míru dárcovství nalezneme u ovdovělých a svobodných respondentů. Tyto výsledky korespondují s údaji dle věku respondenta, kdy nejnižší míra dárcovství se nacházela u osob starších 60 let (lze předpokládat rovněž nejvyšší podíl ovdovělých osob) a osob do 24 roku věku (lze předpokládat, že v této věkové skupině nalezneme nejvíce svobodných respondentů).

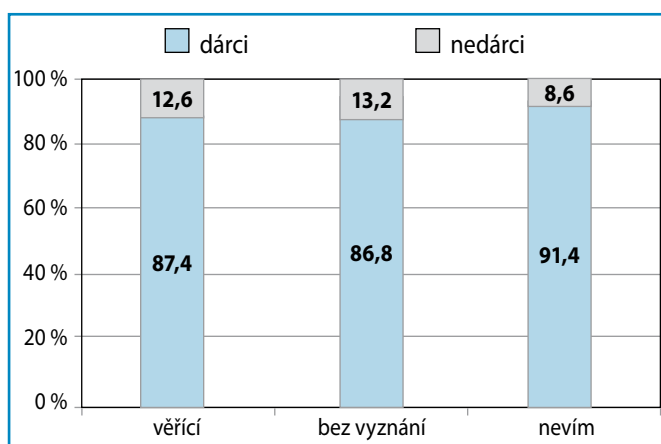
5.4 Politická příslušnost respondenta

Politická příslušnost respondenta je dána odpovědí respondenta na otázku, kterou politickou stranu volil v posledních parlamentních volbách. Z grafu je zřejmé, že mezi nejčastější poskytovatele daru patří voliči KDU-ČSL. Na druhé straně stojí dle očekávání voliči KSČM, téměř 45 % těchto voličů nikdy neposkytlo dar. Zajímavé jsou výsledky u voličů, kteří se voleb nezúčastnili. Tento vzorek respondentů zaujal druhé místo, jakožto nejméně částí dárci.

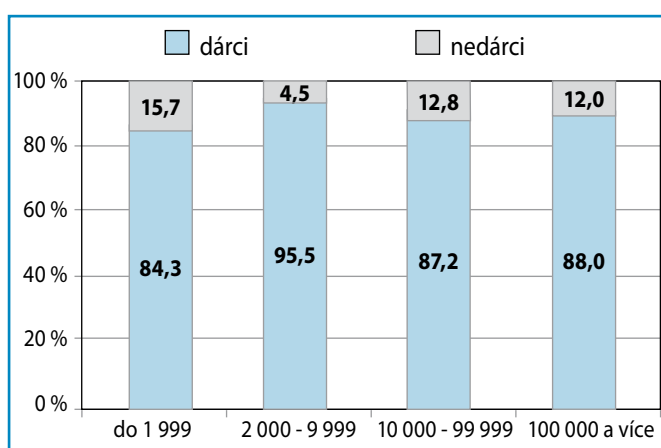
5.5 Náboženské vyznání respondenta

Velmi zajímavé výsledky jsme obdrželi v případě rozdělení respondentů na věřící a ty, kteří jsou bez vyznání. Předpokládali jsme, že věřící lidé budou v souvislosti s křesťanským altruismem více vnitřně motivováni poskytnout pomoc a jejich míra dárcovství bude vyšší než u respondentů bez vyznání. Graf ukazuje pouze nepatrný rozdíl (0,6 %) mezi těmito dvěma skupinami.

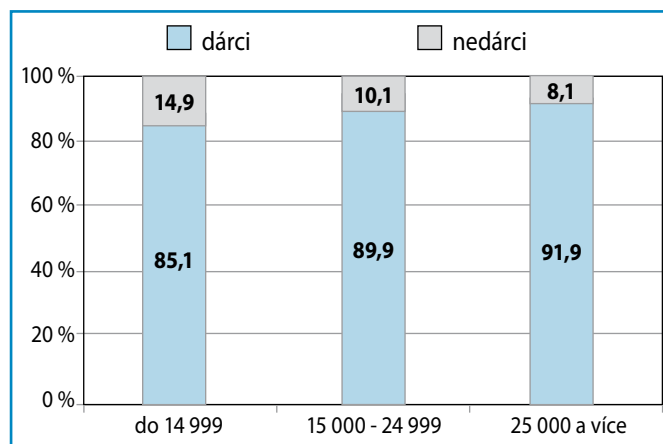
5.6 Velikost místa bydliště respondenta

Odpovědi týkající se velikosti místa bydliště respondenta jsme rozdělili to čtyř kategorií. Nejnížší míru dárcovství můžeme pozorovat na vesnicích (do 1 999 obyvatel). Důvodem může být například neexistence veřejných sbírek pořádaných na ulicích, které tvoří nejčastější způsob, jak lidé poskytují peníze, nebo jiné preferované způsoby pomoci (např. vzájemná sousedská výpomoc). Naopak nejvyšší míru dárcovství nalezneme ve městech do 10 tis. obyvatel. Ve velkých městech (nad 10 tis. obyvatel) se míra opět snižuje. Zde může být právě naopak důvodem přesytenost občanů veřejnými sbírkami, anonymita dárcovství či nedůvěra vůči velkým organizacím.

5.7 Příjem respondenta

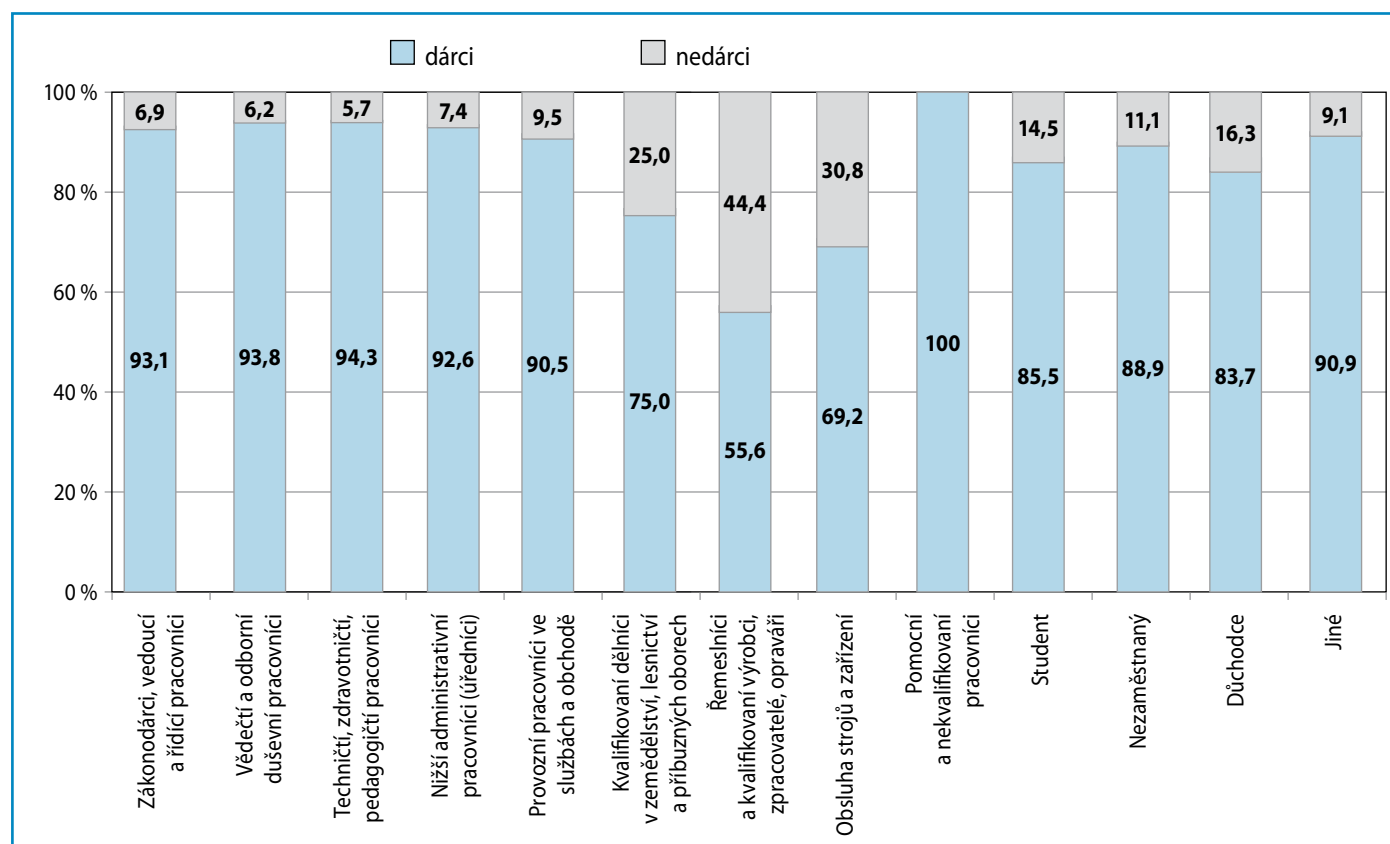
Rozporuplné výsledky jsme obdrželi při prozkoumání závislosti míry dárčovství na příjmu v případě, že jsme členili příjem respondenta na sedm příjmových kategorií tak, jak bylo uvedeno v dotazníku. Z tohoto důvodu jsme členění zúžili na tři kategorie, které lze pro zjednodušení označit jako: podprůměrný, průměrný a nadprůměrný příjem. Po této úpravě jsem obdrželi výsledky, které jasně zachycují, že míra dárčovství je přímo úměrná růstu hrubého příjmu respondenta.

5.8 Povolání respondenta

Poslední graf nabízí výsledky míry dárčovství setříděné podle povolání respondenta. Z grafu je pozorovatelná evidentní závislost míry dárčovství na druhu povolání. Respondenti, jejichž povolání můžeme charakterizovat

jako manuální tj. dělníci, zemědělci, řemeslníci, obsluha strojů aj., poskytují nejméně často dary neziskovým organizacím. Nízkou míru dárčovství nalezneme také u studentů, seniorů a nezaměstnaných.

PŘÍLOHA 1: TAZATELÉ VÝZKUMU

Na projektu spolupracovali studenti předmětu Ekonomika neziskových organizací Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity:

Bartesová, Martina	Kaplan, Luboš	Procházková, Martina
Beinhofnerová, Ivana	Karlíková, Monika	Půčková, Silvie
Bezděková, Karolina	Klečková, Tereza	Rendlová, Kristýna
Boroš, Jan	Klouda, Martin	Rezková, Eva
Brhel, Petr	Klusáková, Lena	Roško, Jan
Čech, Petr	Kopečková, Lenka	Rouha, Jan
Čechovská, Kristýna	Kopřivová, Petra	Rozkošná, Monika
Daňková, Johana	Kořínková, Hana	Ryček, Matouš
Doležel, Tomáš	Kotlán, Robert	Sedláčková, Pavla
Dostál, Jakub	Koukalová, Lucie	Sedláková, Tamara
Dostálová, Daniela	Kytýrová, Andrea	Segěň, Jiří
Dostálová, Růžena	Lesný, Jan	Siglerová, Lucie
Dudášová, Veronika	Macháčková, Helena	Slavinská, Petra
Dufková, Barbora	Mareš, Vojtěch	Slušná, Pavlína
Duchoň, Lukáš	Mazáčová, Monika	Smržová, Eva
Đurko, Martin	Meniarová, Veronika	Sojková, Stanislava
Fajkusová, Eliška	Michal, Zbyněk	Stašová, Kristína
Flam, Zdeněk	Mikešková, Adéla	Staveníková, Lucie
Floková, Jana	Miklós, Richard	Stratilová, Marie
Gajdošíková, Jana	Moštěk, Marcel	Strnadlová, Iva
Galetková, Hana	Němec, Petr	Svetlík, Martin
Hájková, Barbora	Niesnerová, Michaela	Šula, Martin
Hamsová, Jana	Nováčková, Jana	Šviková, Martina
Hanslová, Monika	Novotná, Inka	Tomala, Daniel
Hašková, Tereza	Nucová, Martina	Ulrich, Robert
Hemzová, Hana	Opálka, Filip	Vatulíková, Andrea
Hlaváčová, Klára	Osičková, Simona	Veselá, Nina
Hornák, Michal	Paulenková, Kristína	Voňková, Alexandra
Huštavová, Eva	Pejcha, Jiří	Vrobelová, Daniela
Chalupa, Michal	Pelinková, Milena	Žáčková, Andrea
Jakeš, Petr	Podloucký, Ondřej	Žák, Radek
Jarošová, Eva	Pospíchalová, Pavla	
Kačalková, Petra	Pospíšilová, Veronika	

PŘÍLOHA 2: DOTAZNÍK

[Pro tazatele: Nezapomeňte se představit, vysvětlit účel dotazování a poděkovat respondentovi za ochotu a čas. Ujistěte respondenta, že dotazník je anonymní.]

1. Přispěl/a jste někdy neziskové organizaci? (Tazatel se respondenta zeptá, zda rozumí pojmu nezisková organizace, pokud ne vysvětlí.)

Ano Ne

2. Proč jste ne/přispěl/a:

.....

.....

.....

Nyní vám přečtu několik prohlášení. Řekněte mi, do jaké míry s nimi souhlasíte nebo nesouhlasíte (1 – zcela souhlasím, 2 – spíše souhlasím, 3 – nevím, nemohu se rozhodnout, 4 – spíše nesouhlasím, 5 – zcela nesouhlasím). **Předložte respondentovi škálu hodnocení**

		zcela souhlasím	spíše souhlasím	nevím	spíše nesouhlasím	zcela nesouhlasím
3.	Činnost neziskových organizací je pro společnost potřebná, proto je správné je finančně podporovat.	1	2	3	4	5
4.	Neziskové organizaci bych rád poskytl/a dar, kdybych mohl/a použít peníze zkontrolovat.	1	2	3	4	5
5.	V neziskových organizacích se lidé sdružují, aby pěstovali své zájmy, proto by si měli svou činnost financovat sami.	1	2	3	4	5
6.	Možná že neziskové organizace dokážou pomoci v konkrétním případě, ale nedokážou vyřešit nějaký problém systémově.	1	2	3	4	5
7.	Nevěřím neziskovým organizacím, proto jim žádný dar neposkytnu.	1	2	3	4	5
8.	Neziskové organizace mají být zcela nezávislé, stát je nemá financovat.	1	2	3	4	5
9.	Dobročinnost patří do 19. století, v moderní společnosti jí není zapotřebí.	1	2	3	4	5
10.	O lidi, kteří potřebují pomoc, se má postarat stát, na to přece platíme daně.	1	2	3	4	5
11.	Pokud chci poskytnout dar, nehraje moje důvěra v organizace žádnou roli.	1	2	3	4	5
12.	Dát peníze neziskové organizaci je rozumné, protože díky své odbornosti může lépe pomoci než by to dokázal jednotlivec.	1	2	3	4	5
13.	Neziskovým organizacím bych nikdy dar neposkytl/a, protože jsou to amatéři.	1	2	3	4	5
14.	Darovat peníze potřebným je morálně správné.	1	2	3	4	5
15.	Neziskové organizace dělají záslužnou práci, ale financovat by je měli firmy a podnikatelé.	1	2	3	4	5
16.	Lidem v nouzi je lépe pomoci přímo a ne dávat peníze neziskové organizaci, která část spotřebuje na svou režii.	1	2	3	4	5
17.	Důvěřuji neziskovým organizacím více než státu, a proto jim rád/a podle svých možností poskytnu dar.	1	2	3	4	5

Výběrové znaky

18.	Pohlaví	☐ žena	☐ muž		
19.	Věk	☐ 18-24 ☐ 60 a více	☐ 25-34	☐ 35-49	☐ 50-59
20.	Dosažené vzdělání	☐ základní ☐ vysokoškolské	☐ vyučen	☐ vyučen s maturitou	☐ středoškolské
21.	Rodinný stav	☐ svobodný/á	☐ rozvedený/á	☐ ženatý/vdaná	☐ vdovec/vdova
22.	Jakou stranu jste volil/a v posledních parlamentních volbách	☐ ODS ☐ ČSSD ☐ jiné:	☐ KSČM ☐ KDU-ČSL	☐ Strana zelených ☐ nevím	☐ nebyl/a jsem u voleb
23.	Náboženská příslušnost	☐ věřící	☐ bez vyznání	☐ nevím	
24.	Počet členů v domácnosti z toho počet dětí mladších 19 let: z toho počet členů s vlastním příjmem:			
25.	Počet obyvatel města/obce	☐ do 999 ☐ 1.000-1.999	☐ 2.000-4.999 ☐ 5.000-9.999	☐ 10.000-19.999 ☐ 20.000-49.999	☐ 50.000-99.999 ☐ 100.000 a více obyvatel
26.	Ve kterém kraji žijete	☐ Hlavní město Praha ☐ Jihočeský ☐ Jihomoravský ☐ Karlovarský	☐ Královéhradecký ☐ Liberecký ☐ Moravskoslezský ☐ Olomoucký	☐ Pardubický ☐ Plzeňský ☐ Středočeský ☐ Ústecký	☐ Vysočina ☐ Zlínský
27.	Výše hrubého příjmu respondenta (v Kč)	☐ 0-9.999 ☐ 10.000-14.999	☐ 15.000-19.999 ☐ 20.000-24.999	☐ 25.000-29.999 ☐ 30.000-39.999	☐ 40.000 a více
28.	Hrubý příjem celé domácnosti (v Kč)			
29.	Povolání	☐ Zákonníci, vedoucí a řídicí pracovníci ☐ Vědečtí a odborní duševní pracovníci ☐ Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci ☐ Nižší administrativní pracovníci (úředníci) ☐ Provozní pracovníci ve službách a obchodě ☐ Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech ☐ Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři ☐ Jiné			
		☐ Obsluha strojů a zařízení ☐ Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci ☐ Student ☐ Nezaměstnaný ☐ Důchodce			

Škála hodnocení

- (1) zcela souhlasím
(2) spíše souhlasím
(3) nevím, nemohu se rozhodnout
(4) spíše nesouhlasím
(5) zcela nesouhlasím

Společnost pro studium neziskového sektoru, o.s.

Centrum pro výzkum neziskového sektoru

Vinařská 3, 603 00 Brno

Tel.: 542 210 075

E-mail: info@e-cvns.cz

[http:// www.e-cvns.cz](http://www.e-cvns.cz)

CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU